

Министарство унутрашњих послова Републике Србије, Сектор за ванредне ситуације, Управа за ванредне ситуације у Новом Саду, на основу члана 53 Закона о заштити од пожара ("Сл.гласник РС" бр. 111/09) и чл. 192 ст. 1 Закона о општем управном поступку ("Службени лист СРЈ" бр. 33/97), решавајући по захтеву "НИС" АД из Новог Сада, ул. Народног фронта бр. 12, број захтева NM-057000/iz-do/027128 од 27.11.2014. године, доноси

РЕШЕЊЕ

ДАЈЕ СЕ сагласност "НИС" АД из Новог Сада, ул. Народног фронта бр. 12, на Програм основне обуке запослених радника из области заштите од пожара.

Образложење

"НИС" АД из Новог Сада, ул. Народног фронта бр. 12, поднело је захтев за давање сагласности на Програм основне обуке запослених из области заштите од пожара.

Уз захтев је приложена следећа документација: Програм основне обуке из области заштите од пожара у "НИС" АД Нови Сад.

Увидом у наведену документацију утврђено је да је наведени Програм обуке радника из области заштите од пожара израђен у складу са Правилником о минимуму садржине општег дела програма обуке радника из области заштите од пожара ("Сл.гласник СРС", бр. 40/90), а у вези са чл. 89 Закона о заштити од пожара ("Сл.гласник РС", бр. 111/09).

На основу изложеног, решено је као у диспозитиву.

ПОУКА О ПРАВНОМ СРЕДСТВУ: Против овог Решења може се изјавити жалба Министарству унутрашњих послова Републике Србије, Сектор за ванредне ситуације у року од 15 дана од дана пријема Решења. Жалба се предаје непосредно овој Управи или путем поште, таксирана са 430,00 динара административне таксе.

Такса у износу од 780,00 динара наплаћена је сходно тарифном броју 1/1 и 9 Закона о административним таксама ("Сл. гласник РС" бр. 43/03 и 57/14).

Решено у Министарству унутрашњих послова Републике Србије, Сектор за ванредне ситуације, Управа за ванредне ситуације у Новом Саду, под 07/23/2 број 217-5484/14 од 03.12.2014. године.

/М.Г./

РЕШЕЊЕ ДОСТАВИТИ:

1. "НИС" АД из Новог Сада
2. Управи за ванредне ситуације у Новом Саду
3. Архиви

NM_057000/UL-do/027299

12 12 2014

НАЧЕЛНИК УПРАВЕ
главни полицијски саветник
Бошко Пилиповић

УПЛОСНА НА ПРОГРАМ ОБУКЕ
РОД 07/23/2 КЕ. 217-5484/4
00 03.12.2014. ГОДИНЕ
Golubović Maja

NIS
GAZPROM NEFT

Организациона целина

Функција за HSE

Број: NM_0570001/N-SB/26461
Датум: 26. 11. 2014

Програм основне обуке из области ЗОП-а у НИС а.д. Нови Сад

Садржај:

- I. Опште одредбе
- II. Начин и обим обуке запослених
- III. Организовање обуке
- IV. Евиденција о обуци и провера знања
- V. Програми и теме за обуку запослених из општег дела и посебног дела
- VI. Обавезе и одговорности
- VII. Прелазне и завршне одредбе

На основу члана 53. “Закона о заштити од пожара” (Сл. Гласник РС бр. 111/09), “Правилника о минимуму садржине општег дела програма обуке радника из области заштите од пожара” (Сл. Гласник СРС бр. 40/90), Стандарда Друштва “Управљање системом заштите од пожара и експлозије у НИС а.д. Нови Сад” (СД-09.02.01) доносим:

Програм основне обуке из области ЗОП-а у НИС а.д. Нови Сад

I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Програм основне обуке из области заштите од пожара (у даљем тексту Програм) односи се на све запослене у НИС а.д. Нови Сад.

Члан 2.

Основна обука (у даљем тексту обука) и провера знања из области система управљања заштитом од пожара и експлозија (у даљем тексту заштита од пожара) обавља се на основу овог програма и треба да обезбеди упознавање:

- свих запослених у НИС а.д. са опасностима од пожара и експлозија на радном месту,
- превентивним мерама за спречавање избијања пожара и експлозија,
- начином спровођења мера заштите од пожара и експлозија,
- употреба опреме, уређаја и средстава за гашење пожара,
- начином евакуације из објекта,
- садржином законских решења,
- Стандардом друштва управљање системом заштите од пожара и експлозија у НИС а.д. као и другим интерним документима који прецизније регулишу ову област.

II. НАЧИН И ОБИМ ОБУКЕ ЗАПОСЛЕНИХ

Члан 3.

Обука запослених из области заштите од пожара, врши се на основу овог Програма а путем теоретске и практичне обуке у оквиру послова и радних задатака и представља скуп активности на идентификацији, планирању, реализацији и анализи спровођења обуке. За циљ има оспособљавање и побољшање знања и вештина значајних за примену мера заштите од пожара.

Члан 4.

Теоријску и практичну обуку са провером знања из области заштите од пожара а на основу овог Програма изводе стручна и овлашћена лица односно запослени који раде на пословима заштите од пожара у НИС а.д. или правна лица која испуњавају услове и имају одобрење Министарства унутрашњих послова (у даљем тексту МУП) за бављење овом делатношћу.

Члан 5.

Упознавање новопримљених запослених са мерама заштите од пожара и коришћењем опреме за гашење пожара извршиће се пре ступања на рад.

Основна обука свих запослених из заштите од пожара у НИС а.д. организује се најкасније у року од једне године од дана ступања на рад и подразумева извршавање обавеза из поглавља 5 овог Програма.

Основна обука се може спровести и у случајевима код промене радног места или увођења нове/измењене опреме/технологије ако долази до веће промене услова рада и опасности по питању заштите од пожара.

Члан 6.

Теоријска провера знања запослених врши се путем теста, при чему питања за проверу знања треба да су из области које су дефинисане овим Програмом (члан 16. и члан 17). Практична провера знања може се вршити и извођењем вежби евакуације из објеката, практичном применом опреме и уређаја за гашење пожара и сл.

Сматраће се да је запослени положио ако је одговорио тачно на најмање 75% од укупно постављених питања.

Члан 7.

Провера знања свих запослених врши се у роковима одређеним Законом о заштити од пожара, тј. једном у три године, на основу члана 53. Закона о заштити од пожара ("Службени гласник РС", бр. 111/2009.)

Члан 8.

Лица која нису запослени у НИС а.д. а по било ком основу се налазе на раду у објектима/постројењима , уколико нису упознати са мерама заштите од пожара не могу самостално да обављају своје радне задатке. Пре започињања извођења радова извођачи и трећа лица/посетиоци ће бити упознати са опасностима на локацији, путевима евакуације и употребом опреме за гашење што ће потврдити својим потписом.

III. ОРГАНИЗОВАЊЕ ОБУКЕ

Члан 9.

Организовање основне обуке из области заштите од пожара спроводи се на основу Плана оспособљавања запослених (годишњег) односно календара HSE обука (месечног) који дефинишу динамику реализације током календарског периода за који су израђени као и потребне ресурсе за реализацију обука. Организовање обука ближе је дефинисано Стандардом друштва SD-09.05.08: Оспособљавање из области HSE у НИС а.д. Нови Сад.

Члан 10.

Основна обука и практична провера знања запослених у НИС а.д. врши се у роковима одређеним Законом о заштити од пожара и на основу општег и посебног дела овог Програма за одговарајућа радна места.

Члан 11.

Теоријска обука може се спроводити путем предавања/презентација из материјала намењених за обуку запослених из области заштите од пожара (материјали за обуке из модула M1 и M2 каталога HSE обука, стандарди, прописи упутства, часописи, пројекти и слично).

Практична обука се врши конкретним упознавањем и указивањем на опасности од пожара и извођењем вежби евакуације и гашења могућих пожара уз употребу опреме, уређаја и средстава за гашење пожара на објектима НИС а.д. Нови Сад.

Члан 12.

Сваки запослени у обавези је полаже тест из области заштите од пожара, јер у супротном чини тежу повреду радне обавезе за коју му се може отказати уговор о раду.

Ако запослени не задовољи на теоретској и практичној провери знања из области заштите од пожара дужан је да у року од 30 дана изађе поново на проверу знања.

IV. ЕВИДЕНЦИЈА О ОБУЦИ И ПРОВЕРИ ЗНАЊА

Члан 13.

О обуци и провери знања запослених у НИС а.д. из области заштите од пожара, води се одговарајућа евиденција присуства на обрасцу SA-09.05.08-002 Евиденција о присутности на HSE обуци у складу са Стандардом друштва SD-09.05.08: Оспособљавање из области HSE у НИС а.д. Нови Сад.

Евиденција садржи име и презима лица које је извршило обуку, име и презиме запосленог који се обучава, организациони део, датум вршења обуке, шифру и назив обуке која се спроводи.

Евиденцију о обуци и провери знања дужни су да воде стручна овлашћена лица запослена у HSE ОД (организациони део) где ће се иста и чувати.

Члан 14.

Запослени својим потписом, на евиденцији и тесту, након спроведене обуке потврђује своје присуство на обуци и провери знања а самим тим и да је упознат са мерама заштите од пожара као и употребом опреме, уређаја и средстава за гашење пожара.

V. ПРОГРАМ И ТЕМЕ ЗА ОБУКУ ЗАПОСЛЕНИХ ИЗ ОПШТЕГ И ПОСЕБНОГ ДЕЛА

Члан 15.

Програм основне обуке из области заштите од пожара у НИС а.д. Нови Сад обухвата обуку из општег и посебног дела. Општи део обуке намењен је оспособљавању свих запослених док је посебан део намењен обуци запослених на специфичним радним местима.

Члан 16.

Општи део обуке из области заштите од пожара обухвата следеће теме:

1. Организација и нормативно уређење заштите од пожара:

- прописи којима је регулисана област заштите од пожара:
  - Закон о заштити од пожара („Сл. гласник РС“ бр.111/09);
  - уредбе,
  - правилници,
  - технички прописи и СРПС стандарди из области заштите од пожара,
  - планови ЗОП-а,

- правила заштите од пожара,
- Уредба о мерама заштите од пожара при извођењу радова заваривања, резања и лемљења
- остали интерни документи друштва којима се уређује ова област (Стандарди друштва, упутства...),
- Организовање послова и надзор над спровођењем прописа из области заштите од пожара,
- Превентивне мере заштите од пожара на објектима,
- Обавезе компаније, запослених, одговорних лица и грађана у спровођењу прописаних и наложених мера заштите од пожара,
- Казнене одредбе за не спровођење мера заштите од пожара.

2. Основни појмови горења и гашења:

- Сагоревање као хемијска реакцијаи услови који су неопходни за процес сагоревања,
- Класификације пожара (по фази развоја, величини, месту настајања и врсти гориве материје),
- Основни појмови о запаљивим материјама-подела и класификација,
- Основни појмови о топлоти као врсти енергије,
- Продукти процеса сагоревања (потпуно и непотпуно сагоревање),
- Методе гашења пожара (угушивање, охлађивање, антикаталитичка метода, уклањање гориве материје),
- Средства за гашење пожара по класама пожара.

3. Превентивне мере заштите од пожара:

- Опште превентивне мере заштите од пожара,
- Могући узроци пожара (пламен, варнице, електричне инсталације, грађевински недостаци, хемијске реакције, трење, итд.),
- Систем издавања дозвола за високоризичне активности (топли послови),
- Планирање превентивних мера заштите од пожара (од планирања, пројектовања, изградње па све до употребе и одржавања објекта),
- Познавање физичко-хемијских особина запаљивих материја.

4. Опрема, уређаји и средства;

- Основне карактеристике и намена преносних и превозних апарата за гашење почетних пожара као и њихова контрола и преглед,
- Хидрантска инсталација (примена, опис и руковање),
- Аутоматски системи за детекцију и дојаву пожара (опис и примена),
- Аутоматски системи за гашење пожара (опис и примена).

5. Ватрогасна тактика;

- Поступак у случају откривања пожара на објекту и његова дојава,
- Упознавање са планом евакуације, узбуњивања и путевима евакуације,
- Подела пожара према величини и фази развоја,
- Гашење пожара чврстих, течних, гасовитих материја и пожара на електричним уређајима и инсталацијама,
- Практична употреба хидраната и преносних апарата за гашење пожара.

Члан 17.

Посебан део обуке запослених из области заштите од пожара, по специфичностима организационих делова и обухвата следеће:

- Упознавање запослених са основним делатностима свог организационог дела (истраживање, производња, прерада, продаја нафте и нафтних деривата, производња и дистрибуција топлотне и електричне енергије...)
- Опис објеката:
  - грађевински материјал,
  - спратност објеката,
  - начин евакуације из објекта (коридори и путеви евакуације)
  - приступни путеви до објекта....
- Упознавање запослених са опасностима од пожара и мерама заштите на појединим радним местима у оквиру свог организационог дела а у складу са Планом заштите од пожара, за одређене објекте ОД-а као и поступање запослених у случају евентуалних пожара на објекту;
- Могући пожари према класификацији а на основу процене угрожености и Плана заштите од пожара;
- Упознавање запослених са физичко-хемијским особинама материја које се користе у процесу рада (СДС листе), на појединим радним местима у складу са Планом заштите од пожара за одређени објекат (нафта, мазут, бензин, природни гас, ТНГ, папир, дрво, пластичне масе...) ;
- Упознавање запослених са појединим изводима из прописа и техничких норматива из области заштите од пожара, а која су везана за одређена радна места у објектима ОД:

За запослене на административним пословима:

- опасност од пожара и експлозија,
- пожарно-евакуациони путеви и излази (врата и степениште), јављачи пожара,
- намена, распоред, руковање и одржавање мобилне и стабилне ватрогасне опреме за гашење пожара,

- поступак у случају избијања почетног пожара на појединим местима у објекту.

За запослене који руководе и надзиру процес рада:

- основне карактеристике лако запаљивих и експлозивних течности и гасова: бензина, дизел горива, ТНГ-а, (њихове карактеристике, тачка запаљивости и складиштење), подела на групе запаљивости и зоне опасности,
- специфични извори опасности за избијање пожара и мере заштите на радним местима и пословима којим руководи,
- обавеза руководиоца о вођењу потребних евиденција које су у вези са заштитом од пожара (преглед уређаја и инсталција, мерење отпора уземљења, контрола и пуњење ватрогасних апарата, обучавање и др.),
- поступак са набавком, коришћењем и одржавањем средстава за заштиту од пожара,
- обавеза руководиоца у вези са обустављањем рада на машинама, уређајима, инсталацијама у случају пожара.

За запослене на бушотинама, сабирним станицама:

- опасности при руковању и манипулацији са нафтом и дериватима нафте(карактеристике, тачка запаљивости, штетности по организам и околину),
- специфични извори опасности за избијање пожара и мере заштите на радним местима и пословима,
- мере заштите при складиштењу лакозапаљивих материјатечности у грађевинским објектима и на отвореном простору,
- појачане мере заштите од пожара при високим температурама,
- руковање са стабилним уређајима за хлађење и гашење пожара и мере заштите,
- намена, одржавање, распоред и употреба противпожарних апарата за почетно гашење пожара,
- поступак у случају пожара и експлозије,

За раднике на складишту-инсталацији и стоваришту угљоводоника:

- опасности при руковању и манипулацији са нафтом и дериватима нафте (карактеристике, тачка запаљивости, штетности по организам и околину),
- поступак и мере заштите од пожара код обављања следећих послова: пријем, истакање и утакање у вагон-цистерне, истакање из вагон-цистерни у ауто-цистерну, утакање ауто-цистерни на утакалишту, истакање ауто-цистерни на истакалишту и друго..
- мере заштите при складиштењу лако запаљивих материјатечности у грађевинским објектима и на отвореном простору,
- мере заштите при руковању и манипулацији са бачвама (употреба одговарајућег алата, правилно складиштење, одвајање празних од пуних као и исправних од неисправних

- бачви),
- мере заштите у раду са допунским асортиманом,
  - поступак у случају кvara на електро-инсталацији, уређају, инсталацији за горива, цистерни и слично,
  - руковање са уређајима у пумпној станици (пумпарници) и мере заштите од пожара,
  - руковање са стабилним уређајима за хлађење и гашење пожара и мере заштите,
  - превентивне мере при раду на електроинсталацијама, машинским инсталацијама, резервоарима и мере заштите,
  - дојава пожара и поступање запослених у случају пожара,
  - намена, одржавање, распоред и употреба ватрогасних апарата за почетно гашење пожара,
  - поступак у случају пожара на истакалишту, пунилишту за вагон-и ауто-цистерне, складишном простору, резервоару и грађевинском објекту.

За раднике у радионицама за одржавање:

- уопштено о електричној енергији (напон, јачина, отпор),
- опасности за избијање пожара које могу настати или се појавити од електричне енергије,
- систем дозвола за рад,
- услови, начин и извођење привремених и сталних електричних инсталација,
- поправка инсталација, уређаја и постројења и мере сигурности и предострожности (претходно искључивање извора напајања, организација и припрема рада, табле упозорења о извођењу радова,
- ручни и механизовани алат као извор у узрочник пожара и мере заштите,
- обележавање и означавање осигурача, прекидача, командних уређаја по струјним круговима, табле или знаци упозорења на местима опасности од удара електричне струје,
- заштита од електричне струје за високи и погонски напон,
- систем ограђивања, издвајања, снижавања напона и систем уземљења,
- вођење евиденција на поправци електро-инсталација и уређаја у сигурносној Ех изведби и при вршењу контролног мерења отпора заштитног уземљења,
- вођење евиденција о уређајима у Ех заштити,
- вођење евиденције о громобранској заштити и заштити од статичког електрицитета.

За возаче радних машина, теретних (аутоцистерни, камиона, , ауто дизалица) и путничких возила;

- преглед возила пре рада и укључивања у јавни саобраћај (кочионих, управљачких и сигналних механизма и уређаја),
- мере заштите и сигурности код превоза, претакања запаљивих течности, обавеза прикључења уређаја за уземљење,
- дозвољен ниво-волумен пуњења ауто-цистерне запаљивом течношћу и ТНГ-ом,

- пењање на ауто-цистерну и друга возила и мере заштите од пожара,
- мере заштите код превоза растреситог и запаљивог терета, амбалажне робе и терета неправилног облика,
- средства за прање и одмашћивање, мере заштите и сигурности,
- брзина кретања возила у кругу инсталација и складишта,
- поступак у случају настајања пожара на возилу и употреба ручних ватрогасних апарата у ту сврху.
- поступак у случају неконтролисаног истицања запаљивих и експлозивних материја које се превозе.

За запослене на бензинској станици:

- основне карактеристике лако запаљивих и експлозивних течности и гасова; бензина, дизел горива, ТНГ (њихове карактеристике, тачка запаљивости и складиштење) подела на групе запаљивости и зоне опасности,
- поступак и мере безбедности код манипулације (истакања и утакања) са лако запаљивим и експлозивним материјама – бензинима и ТНГ- ом (обавеза уземљења, гашење мотора, безбедно растојање између возила, забрана точења горива у време претакања из ауто-цистерни и друго),
- правилно складиштење лако запаљивих течности и гасова, (дозвољене количине, карактеристике и тачка запаљивости, манипулација), ограничавање настајања запаљивих концентрација (непросипање, затварање утакајућих и мерних грла цеви, затварање поклопаца шахтова резервоара), уклањање извора топлоте (забрана пушења, употреба отвореног пламена, алата који варничи и друго),
- поступак и мере безбедности код пријема робе односно код истакања аутоцистерне и вагон цистерне на дизел депоима,
- мере заштите од пожара и последице у случају просипања горива у шахту резервоара, по возилу, на платоу и објекту,
- руковање са пумпним аутоматима, односно уређајима за издавање горива и уређајима за контролу пнеуматика и мере заштите и поступак у случају квара на пумпним постројењима, инсталацијама и другим уређајима,
- руковање са средствима и уређајима за загревање радних просторија (грејање на струју, термо-акумулационе пећи и друго, мере заштите),
- намена, распоред, руковање, одржавање ручних и превозних ватрогасних апарата за почетно гашење пожара (пуњених сувим прахом, угљендиоксидом и другим средством за гашење пожара),
- поступак у случају избијања пожара на појединим местима (на возилу, пумпном аутомату, шахту резервоара, одушном вентилу на платоу и у објекту),
- знаци забране и упозорења на објекту бензинске станице.

- Практично увежбавање, на објектима/постројењима, према дефинисаном годишњем плану HSE вежби у НИС а.д.

Члан 18.

Практични део обуке запослених из области заштите од пожара односи се на све запослене и обухвата следеће:

- Практична употреба опреме и уређаја за гашење почетних пожара (хидрантска инсталација и преносни апарати за гашење почетних пожара);
- Гашење импровизованих пожара (чврстих и течних запаљивих материја), уз употребу свих расположивих средстава за гашење могућих пожара, (стабилни системи за гашење и хлађење);
- Упознавање са планом и путевима евакуације из објеката у случају акцидентна већих размера и извођење вежби евакуације из објеката;
- Извођење ватрогасних вежби, у складу са годишњим планом вежби у садејству са општинским и индустријским ватрогасним јединицама у циљу увежбавања гашења евентуалних пожара по дефинисаним пожарним секторима,
- Приказивање филмова из области заштите од пожара;

Члан 19.

За обуку радника, из области заштите од пожара, предвиђен је временски оквир од максимално 3 наставна часа, као и за консултације са запосленима, а које ће се одржавати према потреби.

Планирана сатница за комплетан програм обуке:

- теоретски део обуке:
  - општи део 1 часа,
  - посебни део 1 часа,
- практични део употреба ватрогасних апарата, опреме, уређаја и средстава за гашење почетних пожара - 1 час
- Тестирање је временски ограничено и траје 20 минута.

VI. ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ

Члан 20.

Основна обука и практична провера из области заштите од пожара, вршиће се у роковима прописаним Законом о заштити од пожара.

Члан 21.

Сви запослени у НИС а.д. дужни су да савладају минимум потребног знања из области заштите од пожара, а према одредбама овог Програма, да даљим усавршавањем делују на проширивању знања и подизању свести из области заштите од пожара, као и да обавезно присуствују обуци и провери знања.

Члан 22.

Запослени у НИС а.д. распоређени на послове са посебним овлашћењима и одговорностима, као и сви остали руководиоци, посебно су дужни и одговорни, у вези са својим радним обавезама, за достављања обавештења о новим запосленима, спровођење и обезбеђивање присутности својих запослених основној обуци и провери знања из области заштите од пожара.

VII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 23.

На овај Програм прибавиће се сагласност Министарства унутрашњих послова Републике Србије, Сектор за ванредне ситуације.

Члан 24.

Овај Програм, као и све његове измене и допуне доноси Директор Функције за HSE, на предлог Директора дирекције за индустријску безбедност или Директора дирекције/Сектора за HSE ОД.

Члан 25.

Даном ступања на снагу овог Програма престаје да се примењује „Програм обуке из области заштите од пожара у Блоку Промет“ бр.217-1360/11 од 31.08.2011. , „Програм основне обуке запослених из области заштите од пожара Блок Енергетика“ 07/9 бр.217-189/12 од 08.02.2013. , „Програм обуке запослених радника НИС а.д. Нови Сад Блок Истраживање и производња из области ЗОП-а“ 07/9 бр. 217-672/11 од 30.05.2011, „Програм основне обуке из области ЗОП-а у НИС а.д. за пословне центре“ бр 07-9/15007/431 од 18.07.2011.

Члан 26.

Програм ступа на снагу и примењиваће се након прибављене сагласности Министарства унутрашњих послова, Сектор за ванредне ситуације и потписивања од стране Директор Функције за HSE НИС а.д.

	Израдио:	Прегледао:	Прегледао:	Одобрио:
Функција:	Експерт координатор за обуке и вежбе ЗОП-а	Директор Сектора ЗОП-а	Директор дирекције за ИБ	Директор Функције за HSE
Име и презиме:	Слободан Сувачарев	Слободан Игњатовић	Дмитриј Безруков	Угрих Пебал
Потпис:				

